

Sivistysvaliokunnan vastaus teknisen valiokunnan lausuntopyyntöön vuoden 2022 talousarvion investointisuunnitelmasta / Bildningsutskottet svar till tekniska utskottets begäran om utlåtanden om investeringsplan i år 2022 budgetförslag.

Sivistysvaliokunta toteaa tekniselle valiokunnalle lausuntonaan seuraavaa:

1. Koulutuspalvelut

Nikkilässä ja Söderkullassa on tavoite- ja trendisuunnitteiden perusteella odotettavissa väestömäärän kasvua seuraavan 10 vuoden aikana, mikä voi vaikuttaa investointitarpeeseen näillä alueilla aikaisintaan 2030-luvun alkupuolella. Muilla alueilla ei tavoite- ja trendisuunnitteiden perusteella ole odotettavissa väestömäärän kasvua, joten voidaan olettaa, että oppilasmäärät pikemminkin laskevat, mikä johtaa tilojen tehostamaan käyttöön. Tilankäytön tehostamiseen tulisi pyrkiä.

Nikkilän kartanon kaava-alueen suunnittelussa tulee varautua riittävän isoon ja yhtenäiseen Y-tonttiin, joka mahdollistaa isonkin sivistyskeskuksen rakentamisen alueelle. Tarve uudelle koulukiinteistölle Nikkilän alueella on aikaisintaan 2030-luvun alussa.

Investointisuunnitelmassa mainitaan Sivistysosaston laatineen uuden palvelusuunnitelman (2021) ja mahdolliset nykyisten tilojen laajennushankkeet toteutetaan sivistystoimen tarkemman suunnitelman pohjalta. Tarkennuksena todettakoon, että Sivistysvaliokunta on kokouksessaan 9.3.2021 merkinnyt tiedoksi selvitykset Sipoon kunnan varhaiskasvatuksesta sekä perusopetuksesta, lukiokoulutuksesta ja vapaasta sivistystyöstä, jotka oli laadittu FCG:n toimesta. Tarkemmasta suunnitelmasta ja tarvittavista laajennushankkeista päätetään vielä erikseen, mutta nyt lausunnon kohteena olevan investointisuunnitelman osalta nykyinen palveluverkko riittää vastaamaan nykyisiin tarpeisiin laajennusinvestointien osalta. Uudelleeninvestoinnit ja peruskorjaukset tulisi toteuttaa nyt esitetyn investointisuunnitelman mukaisesti ylläpitääkseen nykyistä palveluverkkoa sekä priorisoida niitä päiväkotia ja kouluja, jotka jo toimivat väliaikaisissa tiloissa tai väistötiloissa.

Lukkarin koulun kiinteistön tekninen toimintakyky tulee taata 2030-luvulle saakka. Lukkarin koulun peruskorjauksen osalta olisi syytä harkita kiinteistön käyttötarpeen kestoa eli korvataanko kiinteistö uudella Nikkilän kartanon alueelle sijoittuvalla sivistyskeskuksella 2030-luvun alkupuolella.

Sipoonlahden koulu, vaihe 2 liikuntahalli: Kiinteistöstä käytetään sivistysvaliokunnan päätöksellä nimeä Miili. Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisen opetuksen järjestämisen kannalta Miilin liikuntahallin rakentamiselle ei ole nykyisillä oppilasmäärillä vielä välttämätöntä tarvetta. Sen sijaan hankkeen eteneminen palvelee erityisesti kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluita. Asiasta todetaan tarkemmin edempänä kohdassa 2.2.1.

Nikkilän urheilukentän peruskorjaus palvelee etenkin Nikkilän alueella, mutta myös laajemmin kaikkia kouluja. Sivistysvaliokunnan näkemyksen mukaan on hyvä, että

- Sipoonlahden koulun kiinteistön takuuajaksiin eriin ja jälkitöihin on varattu investointisuunnitelmassa rahaa vuodelle 2022. Tarvittaessa on syytä myös varata rahaa vuodelle 2023

- Nikkilän Sydämen kiinteistön takuuajaksiin eriin ja jälkitöihin on varattu investointisuunnitelmassa rahaa vuosille 2022 ja 2023.

- Jokipuiston koulun kiinteistön takuuajaksiin eriin ja jälkitöihin on varattu rahaa vuosille 2022 ja 2023.

- Investointisuunnitelmassa on varauduttu myös vanhempien kiinteistöjen kunnossapitoon. Olisi hyvä, että näiden varojen kohdentamisessa tekninen osasto tekee yhteistyötä sivistysosaston kanssa, jotta korjaukset kohdentuvat palveluverkon kannalta mielekkäisiin kohteisiin.

1.1 Koulutuspalveluita koskevat investoinnit

Koulutuspalveluille tulisi osoittaa seuraavat investointimäärärahat vuodelle 2022

1.1.1 Jokipuiston koulun ja esiopetuksen irtokalustus, kustannusarvio 200 000 €

Jokipuiston koulun peruskorjauksen valmistumisen myötä koulurakennukseen tarvitaan uusia irtokalusteita. Irtokalustuksessa hyödynnetään Opintien paviljongeista ja Wessman-talosta vapautuneita kalusteita, mutta ne eivät yksinään riitä kalustamaan kiinteistöä.

Tarkempi suunnitelma hankinnoista:

- Teknisen työn kalustusmuutokset 40 000€
- Irtokalustus 90 000€
- Kuraeteisten kalusteet 15 000€
- Naulakot esiopetuksen tarpeisiin 10 000€
- AV-tekniikka 25 000€
- Opetusvälineistön uusiminen 20 000€

1.1.2 Talman koulun ensivarustaminen uusiin tiloihin 20 000€

Uusien tilojen käyttöönoton myötä on tarve varustaa tilat asianmukaisilla opetusvälineistöllä, mm. pientyövälineet pajatiloihin.

Talman koulun A-osan tuleva käyttötarkoitus tulisi huomioida investointisuunnitelmassa. Koulutuspalveluilla ei ole käyttötarvetta tiloille.

1.1.3 Käsiyön opetustilojen turvallisuuden ja toiminnallisuuden parantaminen 30 000€

Käsiyönopetuksen tiloihin on tehty turvallisuustarkastukset, joissa on tullut esille epäkohtia, jotka tulee hoitaa kuntoon, jotta toimintaa voidaan toteuttaa ja laitteita käyttää turvallisesti. Tilojen säännöllinen ylläpito on valitettavasti jäänyt puutteelliseksi, sillä aiemmat investointimäärärahat ovat kuluneet pääasiassa sisäilmakohteiden aiheuttamiin kustannuksiin.

1.1.4 Liikuntasalien turvallisuuden ja toiminnallisuuden parantaminen 30 000 €

Liikunnanopetuksen tiloihin tehdään turvallisuustarkastukset syksyn 2021 aikana. Mahdolliset, esille tulevat epäkohdat tulee hoitaa kuntoon, jotta toimintaa voidaan toteuttaa ja tiloja ja välineitä käyttää turvallisesti. Tilojen ja välineiden säännöllinen ylläpito on valitettavasti jäänyt puutteelliseksi, sillä aiemmat investointimäärärahat ovat kuluneet pääasiassa sisäilmakohteiden aiheuttamiin kustannuksiin.

2 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluita koskeva lausunto ja investointiesitykset

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tarve kasvaa asukasmäärän kasvaessa. Monipuoliset palvelut tavoittavat kaikenikäisiä erilaisissa toimintaympäristöissä ja on tärkeää huolehtia tilojen ja ympäristöjen tarkoituksenmukaisuudesta ja ajantasaisuudesta. Koska toimintaa on useissa paikoissa ja se on hyvin monimuotoista, on uudistus- ja korjaustarpeita useita vuosittain. Näistä syistä investointisuunnitelmassa tulee huomioida kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden osalta seuraavaa:

2.1 Laajennusinvestoinnit ja niitä koskevat lausunnot

2.1.1 Massbyn alueen ulkoilureitit

Massbyn alueen infran rakentamisen resursoinnissa on huomioitava ulkoilureittien suunnittelun ja toteutuksen osuus kustannuksista. Tämä työ tulee toteuttaa pikimmiten, sillä käytäntö on osoittanut, että ulkoilureitit kannattaa rakentaa alueille ennen infran rakentamista. Linjauksen suunnittelu ja toteutus tulee sisällyttää vuoden 2022–2024 infran laajennusinvestointeihin.

2.1.2 Nikkilän kartanon alueen ulkoilureitit

Nikkilän kartanon alueen ulkoilureittien muutosyöt ja uusien korvaavien reittien rakennustyöt tulee sisällyttää vuoden 2022–2024 infran laajennusinvestointeihin. Frisbeegolf-radan väylien uudelleensijoittelutyö tulee toteuttaa vuonna 2022. Kuntoportaiden suunnittelu ja toteutustyö lisääntyneen käyttötarpeen vuoksi tulee sisällyttää vuoden 2022–2024 infran laajennusinvestointeihin.

2.1.3 Lähiliikuntapaikkojen tarvekartoitus

Koko Sipoon alueen lähiliikuntapaikkojen tarvekartoitus olisi aiheellista toteuttaa vuosina 2022–2024 infra-laajennusinvestoinneissa.

2.2 Uudelleeninvestoinnit

2.2.1 Sipoonlahden koulu, vaihe 2 liikuntahalli, hankesuunnitelma

Sipoonlahden koulun kiinteistössä toimii useita kouluja ja kulttuuri- ja vapaa-ajan toimijoita. Sivistysvaliokunta on nimennyt kiinteistön vuonna 2021 Miiliksi. Kyseistä kiinteistöä koskevat suunnitelmat on syytä päivittää kulkemaan jatkossa nimellä Miili.

Investointisuunnitelmassa todetaan että "Liikuntatiloista on esitetty myös laajennustarpeita mm. suurempi tanssiali sekä nykyisen salin parantamista. Mahdolliset lisätilat tulee käsitellä hankesuunnitelman yhteydessä, ja ne eivät ole tällä hetkellä mukana kustannusarviossa."

Laajennustarpeet koskevat erityisesti kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluita ja käsittävät myös taitotilojen tarpeen. Monipuolista tanssi-, liikunta- ja taitotilaa tarvitaan kaikenikäisille kuntalaisille sekä päivä- että iltakäyttöön. On ensiarvoisen tärkeää huomioida hankesuunnitelmassa nämä tarpeet. Vanhalle koulun liikuntasalille on uuden hallin lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluilla tarvetta. Hankkeen toteutus tulee turvata priorisoimalla se investointisuunnitelmassa.

2.3 Peruskorjausinvestoinnit

2.3.1 Yleisinvestointimääräraha 100 000 €

Liikuntapalvelujen hallinnassa olevien alueiden ja tilojen peruskorjauksiin ja ylläpitokorjauksiin on osoitettu 100 000 € vuotuinen investointimääräraha. Tämä on toimiva käytäntö ja ensiarvoisen tärkeää, jotta mm. ulkoilun merkittävän kasvun myötä syntyvään perusparannus- ja ylläpitotarpeeseen voidaan vastata.

2.3.2 Söderkullan urheilukenttä

Söderkullan urheilukentän (Neiti Miilintien sivistyskeskusalueen) liikunnan pukutilat-hankkeen pukuhuoneiden toteutumiselle on suuri tarve. Kentän läheisyyteen rakennetaan huolto- ja varastointitilaa. Hanke valmistuu tammikuussa 2022. Tuhopolton vuonna 2016 seurauksena tuhoutuneiden pukuhuoneiden rakentamista ei toteutettu huollon tilojen kanssa samassa hankkeessa. Tuhoutuneiden vanhojen pukuhuoneiden korvaamisessa 4–6 pukuhuonetta on minimimäärä, joka täysimittaisella jalkapallokentällä tulee olla. Pukuhuoneiden tarve on akuutti, jotta vasta uusittua kenttää pystytään täysimääräisesti käyttämään. Esim. kaksi peräkkäistä pelivarausta edellyttää 4 pukuhuonetta +

tuomareiden tilan. Talviaikana myös luistelukenttä edellyttää pukutiloja. Käytössä on tällä hetkellä vain kaksi pukuhuonetta olemassa olevassa huoltorakennuksessa.

Puuttuvien pukuhuoneiden rakentaminen on palveluntuotannon kannalta välttämätöntä. Ilman niitä ei uudistettua tekonurmikenttää voida täysimääräisesti käyttää.

2.3.3 Nikkilän urheilukenttä

Nikkilän urheilukentän saneeraus on tarpeen tehdä viipymättä. Yleisurheilun suorituspaikat ovat elinkaarensa päässä ja kenttärakenne edellyttää perusteellista korjausta, jotta painumia ei tule lisää. Yleisurheilukentän nurmialueen perusrakenteet tulee uusia, sillä salaojitus ei toimi riittävän hyvin ja nurmikenttä on ollut sateiden jälkeen käyttökelvoton usean päivän ajan. Sivistysvaliokunta kannattaa hankkeen toteuttamista vuodelle 2023, jolloin hankkeelle voidaan hakea valtion liikuntapaikkarakentamisavustusta.

2.3.4. Söderkullan urheilukentän maalämpö

Söderkullan urheilukentän vuonna 2018 valmistuneen uudistusprojektin yhtenä lähtökohtana oli kentän päälämmitysmuodon vaihtaminen fossiilisesta kaukolämpöjärjestelmästä maa- ja aurinkolämpöä hyödyntäväksi lämpöpumppujärjestelmäksi. Investointi maalämpöön toisi merkittäviä energiasäästöjä, sillä kentän lämmittäminen ja käyttökunnossa pitäminen läpi talven yksinomaan kaukolämmöllä tarkoittaa varautumista vähintään 80 000–100 000 € vuotuisen lämmityskustannukseen.

Vaihtamalla päälämmönlähde maalämpöön, arvioidaan lämmitykseen tarvittavan ostoenergian kustannusten putoavan noin 75 % (jolloin ostoenergian määrä on enää 25 % siitä, mitä se oli ennen uudistusta). Järjestelmän käyttöönoton jälkeisellä optimoinnilla säästöä on simulointien perusteella mahdollista saavuttaa jopa vieläkin enemmän.

Kyse on siis investoinnista, joka maksaa itsensä takaisin ja samalla tukee kunnan tavoitteita vähentää fossiilisten energialähteiden käyttöä. Lämpökaivot sekä putkistot lämpökaivoihin ovat valmiina. Urakka on suunniteltu valmistuvan vuonna 2022.

2.4 Kohdennetut rakennusten peruskorjaushankkeet

Merkittävien rakennuskorjausten listalle tulee saada Artborg omana mainintanaan. Kuntoarviot em. kiinteistöistä tulisi tehdä välittömästi. Kiinteistöjen korjaustarve on ollut ilmeinen jo useamman vuoden ajan ja edellyttää kiireellisiä toimenpiteitä, jotta toimintaa voidaan jatkaa.

2.4.1 Artborgin peruskorjaus

Artborgin korjaus on teknisen osaston toimesta ilmoitettu toteutettavan vaiheittain vuoden 2024 loppuun mennessä. Myös Artborgin piha-alueen kunnostus tulisi tehdä mahdollisimman pian ja käyttökelvottomat rakennukset purkaa alueelta.

2.4.2 Puutarhurinmökin peruskorjaus

Puutarhurinmökki on korjattu sisältä, mutta ulkopuolelta tulisi mökin seinät ja katto maalata.

2.4.3 Söderkullan kartanon ulkoilmanäyttämö

Söderkullan kartanon ulkoilmanäyttämö tulisi peruskorjata. Korjattuna toimiva ja hyvä ulkoilmatapahtumapaikka.

2.4.4 Topeliussalin peruskorjaus

Topeliussalin peruskorjaus on suunniteltu alkavaksi 2021 ja jatkuvan vuonna 2022.

Investointisuunnitelmassa mainitaan, että Nikkilän keskuspuiston toinen osa, Enterin ja kirjaston välinen alue, toteutetaan vuonna 2022, kun Topeliussali saadaan valmiiksi. Tämän investoinnin lisäksi moni toiminto odottaa Topeliussalin korjausta ja remontin viivästyminen aiheuttaa haittaa palveluille ja kuntalaisille. On tärkeää, että peruskorjaus toteutuu suunnitellussa aikataulussa.

Peruskorjausinvestoinnin osalta tulee määritellä selkeästi, mitkä osakokonaisuudet sisältyvät peruskorjaukseen ja miltä osin Sivistysosaston tulee varautua kattamaan kustannuksen osaston omista irtaimen omaisuuden määrärahoista.

2.5 Muut investoinnit

2.5.1 Entisen Söderkulla skolan ja Etelä-Sipoon koulun purku

Tyhjillään olevat tilat houkuttelevat nuoria kerääntymään ja alueella esiintyy levottomuutta, häiriökäyttäytymistä sekä ilkivaltaa. Asukkailta on tullut negatiivista palautetta ja he ovat huolestuneita alueensa turvallisuudesta. Rakennusten purku tulisi aloittaa mahdollisimman pian. Purku ei koske nykyistä liikuntasalia.

2.5.2 Uimahalli

Uimahallin suunnittelurahaa varattava seuraavaan taloussuunnitelmaan (vuosille 2022–2024). Sipoon kunta on yksi Suomen suurimmista kunnista, jolla ei ole omaa uimahallia. Kunnan kasvava väestömäärä vaatii oman uimahallin, sillä uimataito on tärkeä kansalaistaito. Uinnin ja vesiliikunnan kehittäminen Sipoossa ovat kuntalaisten terveyden, hyvinvoinnin ja virkistystyksen kannalta ensiarvoisen tärkeää.

2.6 Irtaimen omaisuuden investoinnit 200 000 €

Kulttuuripalvelut: Topeliussalin valo- ja äänikaluston uusiminen (laitehankinta) 150 000 €

Liikuntapalvelut: Pieni traktori Söderkullan liikunta-alueiden ylläpitoon 50 000 €

3 Varhaiskasvatusta koskevat investointitarpeet

Etelä-Sipoossa sijaitsevat Landsängenin, Västerkogin ja Metsärinteen kielkyllyn päiväkotirakennukset ovat huonossa kunnossa. Koska päiväkotien lapsimäärän takia sivistysosastolla ei ole mahdollisuuksia sijoittaa heitä tarvittaessa muihin eteläsipoolaisiin päiväkoteihin, investointisuunnitelmassa tulee ottaa huomioon mahdollisten väistötilojen hankkiminen ja niiden kalustaminen.

Etelä-Sipoon varhaiskasvatuspalveluiden osalta pitää laatia tarvesuunnitelma, jonka pohjalta voidaan laatia hankesuunnitelma. Sivistysosasto esittää, että ne laaditaan ensi vuoden ensimmäisellä puoliskolla.